

2. Касевич М.Н. Практикум з сестринської справи/ Н.М. Касевич. – К. : Здоров'я, 2005.

3. Костенко І.Ф. Медсестринство та паліативна допомога: впровадження досвіду Нідерландів в Україні // Впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у ВМ(Ф)НЗ України: Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю (20-21 травня 2010 р.). – Тернопіль, ТДМУ : Укрмедкнига, 2010. – С. 59-60.

4. Кравченко В.І., Доценко С.Я., Кравченко Т.В., Афанасьєв А.В. Проведення виробничої практики в ЗДМУ за вимогами кредитно-модульної системи // Досягнення і перспективи впровадження кредитно-модульної системи навчального процесу у ВМ(Ф)НЗ України : Матеріали Всеукраїнської

навчально-наукової конференції, присвяченої 160-річчю з дня народження І. Я. Горбачевського, 15-16 травня 2014 р. – Тернопіль : Укрмедкнига. – Ч. 2. – 2014. – С. 161-163.

5. Нетяженко В.С. Сестринська практика. Програма виробничої практики для студентів вищих медичних учбових закладів III-IV рівнів акредитації / В.С. Нетяженко, О.І. Дронов, В.Г. Майданник [і інші] // Київ, 2008. – С. 41.

6. Сірова А.П. Якість вищої освіти – основна вимога Болонського процесу / А.П. Сірова // Освіта. – 2013. – № 19. – С. 3.

7. Юсеф Ю.Ф. Формування комунікативної культури лікаря в процесі вивчення гуманітарних дисциплін / Ю.Ф. Юсеф // Освіта та педагогічна наука. – 2013. – № 5-5 (160-161). – С. 38-45.

БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС І ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ

Д.А. Задирака, В.Г. Савельєв, О.В. Рябоконт, Н.С. Ушеніна

Запорізький державний медичний університет

Вступ. Ідея створення загальноєвропейської системи освіти виникла майже 50 років тому, а її втілення передбачалося вже через 10 років, але і до цього часу нічого не доведено до кінця. Цей факт схиляє до думки, що ця історія розтягнеться ще на 50 років, а може ніколи і не закінчиться. Якщо ж європейцям ніби нікуди поспішати, то українцям навпаки, необхідно проводити реформи не покладаючись, як це відбувається нині, на чужий розум. Ціна вітчизняних реформувальних значно більша, ніж для європейців.

Основна частина. Система підготовки спеціалістів за кредитно-модульною системою згідно до вимог Болонського процесу почала впроваджуватись у вищих навчальних закладах України як елемент Програми реалізації положень Болонської декларації.

При реалізації цих положень з'ясувалось, що відмова від старих учбових планів і перехід на модулі за європейським зразком не відповідає вимогам життя та особливостям Української дійсності. Зокрема, ситуація з інфекційною патологією в Україні і Європі є істотно різною. В Україні інфекційна хвороба, на відміну від багатьох європейських країн, поряд із серцево-судинними та онкологічними захворюваннями займають лідируючі позиції.

За останні роки кількість інфекційної патології не тільки не зменшилася, але й відбулися зміни спектру нозологічних форм. Провідні позиції залишаються за кишковими інфекціями (харчові токсикоінфекції, сальмонельоз, все частіше реєструється випадки кампілобактеріозу, ротавірусної інфекції та інші). Досить високою залишається захворюваність на вірусні гепатити, особливо з парентеральним механізмом зараження. Так за останні 5 років захворюваність на вірусні гепатити зросла майже на 76 %, а розповсюдженість хронічного гепатиту С збільшилася більше ніж у 2 рази. «Дитячі» краплинні інфекції виявляються не тільки в дітей, але й у дорослих. Вони займають значну частину серед інфекційної патології. Наприклад, захворюваність на кір, насамперед у дорослих, в 2006 році придбала характер епідемії та реєструвалась у багатьох містах України. Залишається високою захворюваність на менінгококову інфекцію, яка характерна для південно-східного регіону України. Разом з тим, можливо в силу вкрай несприятливих екологічних умов, в Запоріжжі спостерігається суттєве збільшення захворюваності на інфекційний мононуклеоз. У 2010 році показник захворюваності на інфекційний мононуклеоз в Запорізькій області був максимальним в Україні (13,83 на 100 тис. населення). В Україні за останні роки почали реєструватися зовсім екзотичні хвороби: бруцельоз та лейшманіоз (завізні випадки), дифтері-

яроз, кліщові бореліози (зокрема показник захворюваності на хворобу Лайма сягнув в Україні в 2011 році 1,43 на 100 тис. населення), лихоманка Західного Нілу, малярія та інші. Високою залишається захворюваність на ВІЛ-інфекцію.

Зазначене вище не тільки викликає тривогу, але й приводить до думки про те, що висока і різноманітна захворюваність на інфекційні хвороби вимагає поглибленого вивчення даної патології. На наш погляд, знаннями з інфекційних хвороб повинні володіти не тільки інфекціоністи, але й лікарі «першої ланки» – дільничні терапевти, сімейні лікарі, лікарі швидкої допомоги, тощо.

Болонська система має і позитивні, і негативні сторони. До позитивних можна віднести визнання дипломів в Європі, можливість конкурувати в освітній сфері, закінчити навчання в іншому вищому навчальному закладі, де введена кредитно-модульна система, змушує більш активно працювати і студента, і викладача. До негативних сторін можна віднести відмову від національних, найгарніших традицій педагогіки, загрозу «відтоку розумів», механічний підхід до придбання знань та «гонитву» студентів за балами. Виникли також претензії до оцінювання знань, перерахунку кредитів і багато чого іншого.

Висновки. Висока і різноманітна захворюваність на інфекційні хвороби вимагає поглибленого вивчення даної патології, тому Болонську систему необхідно адаптувати та наповнити кращими національними напрацюваннями сучасної педагогіки.

Література

1. Желябіна Н.К. Болонський процес, критика і пропозиції / Л.Я. Жук, Н.К. Желябіна // Збірник наукових праць VII Всеукраїнської науково-методичної конференції «Кредитно-модульна система підготовки фахівців». – Запоріжжя: Видавництво ЗДІА, 2007. – С. 224-233.

2. Перспективы и проблемы внедрения кредитно-модульной системы на Украине в рамках Болонского соглашения. / Н.А. Петренко // III Международная конференция «Стратегия качества в промышленности и образовании» Материалы в 2-х томах Том II. – Днепропетровск-ТУ – Варна, 2007. – 728с.

3. Гончарова Н.Г. Проблеми ефективності освітньої системи ECTS / Н.Г. Гончарова, Н.К. Желябіна // Запорізький медичний журнал. – 2008. – № 5. – С. 150-151.

4. Онценко Т.Є. Деякі питання адаптації викладання дисциплін в системі ECTS на медичному факультеті / Т.Є. Онценко, О.В. Ганчева, О.В. Рябоконт, В.Г. Савельєв //

УДК 616-07-053.2:378.147:614.253.4:371.3

СТАН МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ПЕРШИХ КУРСІВ З ДОСВІДУ ВИКЛАДАННЯ ПРОПЕДЕВТИКИ ДИТЯЧИХ ХВОРОБ

С.І. Льченко, Н.В. Мишина, А.О. Єфанова, В.С. Єфанова, Н.К. Мишина
ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

STATE OF MOTIVATION TO LEARN THE MEDICAL STUDENTS OF THE FIRST COURSES WITH TEACHING EXPERIENCE PROPEDEUTICS OF PEDIATRIC DISEASES

S. Ichenko, N. Mishina, A. Efanova, V. Efanova, N. Mishina,
«Dnipropetrovsk medical academy of Health Ministry of Ukraine»

Резюме. Проблема мотивації студентів під час навчання у вищому навчальному закладі в даний час є особливо актуальною. Важливість даної тематики досліджень обумовлена збільшенням кількості вимог суспільства до питань ефективності професійної освіти у вищій школі. Дослідження мотивів навчання є актуальним питанням ще й тому, що мотивація є необхідним компонентом будь-якої діяльності, в тому числі і навчальної, а ефективність навчання в кожному окремому випадку залежить від змісту та сили мотивації. В дослідженні приймали участь студенти третього курсу Дніпропетровської медичної академії. В статті представлені результати дослідження основних мотивів навчання вітчизняних студентів та студентів-іноземців під час вивчення дисципліни «Пропедевтика дитячих хвороб». Проводився аналіз мотивів отримання вищої медичної освіти сучасними студентами, визначався ступінь усвідомленості та зацікавленості студентом майбутньою професією. Дослідження дає можливість розробити рекомендації щодо формування мотивації до вивчення дисципліни «Пропедевтика дитячих хвороб» за допомогою педагогічних методів та прийомів, які будуть сприяти формуванню внутрішньої навчальної мотивації студентів-медиків.

Ключові слова: студент, навчальна діяльність, мотиви навчання.

Summary. Problem motivate students while studying in high school now is especially important. The importance of the subject of research due to the increasing number of requirements to the public on the effectiveness of vocational education in high school. Research motives for learning is a key issue for another reason that motivation is a necessary component of any dilnosti, including educational and learning efficiency in each case depends on the content and motivating force. The study was attended by students of third year of Dnepropetrovsk Medical Academy. The paper presents the results of research studies the main reasons of domestic students and foreign students studying in the discipline «Propedevtika childhood diseases». Conducted analysis of reasons for higher medical education with modern students determined the degree of awareness and interest of student future profession. The study provides an opportunity to develop recommendations for building motivation to study the subject «Propedevtika childhood diseases» through teaching methods and techniques that will promote internal learning motivation of medical students.

Key words: student, learning activities, learning motives.

Вступ. У сучасних умовах підготовка фахівців з високим рівнем професійної компетентності і різнобічним особистісним розвитком, здатних до безперервного самовдосконалення, постійному поповненню і розширенню спектра своїх знань і умінь, є однією з центральних завдань сучасної вищої освіти [5, 7].

У зв'язку з тим, що об'єктом діяльності лікаря є людина, вимоги до його моральним, психологічним та інтелектуальним якостям завжди були підвищеними в порівнянні з іншими професіями. Лікар здатний ефективно вирішувати завдання професійної діяльності лише за умови суб'єктивного особистісного, фізичного, психічного благополуччя, активного і зацікавленого ставлення до своєї праці [6]. Саме тому, для якісного та ефективного виконання своєї професійної діяльності лікар повинен володіти не тільки кваліфікацією і досвідом, а й певними особистісними якостями, що сприяють сумлінному ставленню до своєї діяльності, встановленню контакту, гуманних відносин з хворим, урахуванню його психології [2].

Традиційно в ході підготовки лікарів істотна увага приділяється формуванню сукупності професійних знань, навичок і умінь, підтвердженням чого в сучасних умовах є реалізація концепції безперервної медичної освіти. При цьому проблема формування і розвитку у студентів мотивації до навчальної та професійної діяльності на всіх етапах навчання в медичних вузах розроблена слабо як у теоретичному, так і в практичному плані.

Основна частина. Формування навчальної мотивації є одним з основних завдань сучасної освіти. Процес формування навчальної мотивації починається з перших днів навчання у ВНЗ, а ефективність навчання в кожному конкретному випадку більшою мірою залежить від структури і сили мотивації.

Вивчення питань, пов'язаних з навчальною мотивацією є однією з проблем оптимізації навчально-пізнавальної діяльності студентів. Це визначається тим, що в системі «вчитель-учень» студент є не тільки об'єктом управління цієї системи, але і суб'єктом діяльності, до аналізу якого не можна підходити односторонньо, звертаючи увагу лише на «технологію» учебного процесу, і не приймаючи в розрахунок мотивацію [3].

Мотивація студентів незмінно викликає великий інтерес педагогів та психологів протягом останніх десятиліть, котрі неодноразово висловлювали свою думку стосовно того, що проблемою номер один в сфері освіти на даний час – є проблема нездатності мотивування студентів в процесі навчання [10].

У роботах Л.І. Божович зазначалося, що навчальна мотивація збуджується ієрархією мотивів, в якій домінуючими можуть бути або внутрішні мотиви, пов'язані зі змістом цієї діяльності і її виконанням, або широкі соціальні мотиви, пов'язані з потребою особистості зайняти певну позицію в системі суспільних відносин. При цьому з віком відбувається розвиток співвідношення взаємодіючих потреб і мотивів, зміна провідних домінуючих потреб [1].